

روایتی مستند از ۵۳ سال سلطنت پهلویها

۱۱ اسفند ۱۳۹۳ ساعت ۱۶:۱۰

این مجموعه در واقع تاریخی است روشن و گویا از تاریخ پهلوی که به اتکاء بزرگ‌ترین مدارک این دوره تهیه شده و با تحریر بیش از ۳۰۰ مدخل اصلی، تاریخ حوادث و رجال عصر پهلوی را مورد توجه قرار داده است.

در پرتو پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، تفکر دینی نشأت گرفته از اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم، به عنوان اندیشه‌ای امیدآفرین و مترقی در عرصه حیات بشری مطرح شد، تا بشر خسته و دل‌زده از مظاهر پیشرفت مادی را به علوم و حیانی رهنمون سازد.

بررسی روند فروپاشی حکومت پهلوی و عبرت‌آموزی از آن، مستلزم گزارش دقیق و غیرمغرضانه تاریخ این حکومت است. در این محدوده زمانی، شیوه‌های استعمار از پیچیدگی خاصی برخوردار بوده و برای سرکوب ملت‌ها و جنبش‌ها، از تکنیک و ابزارهای پیشرفته‌ای استفاده کرده است. تاریخ پهلوی دارای فرازها و نشیب‌های زیادی است که با بررسی دقیق آنها، نسل معاصر و آیندگان را چراغی روشن برای پیمودن مسیر آینده، بدست خواهد داد.

این مجموعه در واقع تاریخی است روشن و گویا از تاریخ پهلوی که به اتکاء بزرگ‌ترین مدارک این دوره تهیه شده و با تحریر بیش از ۳۰۰ مدخل اصلی، تاریخ حوادث و رجال عصر پهلوی را مورد توجه قرار داده است.

جلد اول کتاب تاریخ حوادث و رجال عصر پهلوی به بررسی «آمریکا در ایران از ابتدا تا پایان پهلوی اول (شهریور ۱۳۲۰ ش)، آبرونساید و کودتای ۱۲۹۹، احزاب و گروه‌های سیاسی ایران از ۱۳۲۰ تا کودتای ۱۳۳۲، از رفتن محمدرضا شاه تا مرگ، اصلاحات ارضی، اعتراض‌های مردم در خرداد ۱۳۲۷ ش، انجمن‌های ایالتی و ولایتی، انقلاب سفید، انگلیس در دوران پهلوی اول، ایران و انگلیس از کودتای ۲۸ مرداد تا قیام ۱۵ خرداد، ایران و ترکیه در دوره پهلوی، ایران و رژیم غاصب صهیونیستی در دوران پهلوی و ایران و مسئله فلسطین در دوره رضاشاه» پرداخته است.

این جلد شرح حالات «آیت‌الله بروجردی، آیت‌الله حسین غفاری، ابراهیم خواجه نوری، ابراهیم علم، ابوالحسن ابتهاج، احسان نراقی، احمد آرامش، سرتیپ احمد بهارمست، احمد زیرک‌زاده، احمد شفیق، احمدعلی سپهر (مورخ الدوله)، احمد قوام، احمد کسروی، احمد متین‌دفتری، احمد نفیسی، ادوارد براون، اردشیر تاجبخش، اردشیر جی، اردشیر زاهدی، ارنست پرون، اسدالله علم،

اسدالله صنیعی، اشرف الملوک فخرالدوله، اشرف پهلوی، الهیار صالح و امان‌الله جهانبانی» را به نگارش آورده است.

در این جلد مطالبی در رابطه با «امتیاز نفت شمال، املاک و دارایی‌های رضاخان، ایل قشقایی - پهلوی دوم، بحرین، برخی از گروه‌های سازمان‌یافته سیاسی (احزاب دولتی)، پلیس و شهربانی در دوره پهلوی اول، پیمان سعد آباد (۱۳۱۶)، تأسیس ارتش نوین (۱۳۰۰ تا ۱۳۰۵)، تحصیلات محمدرضا پهلوی در تهران و سوئیس، تحول نظام آموزشی و اقدامات فرهنگی در عصر پهلوی اول، تحولات جدید در عصر پهلوی و ترور شاه در ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ ش» به نگارش درآمده است.

در این مجموعه سیری به سرگذشت «امیر احمدی (سپهبد امیر احمدی)، امیر اصلان افشار، امیرحسین خزیمه علم، امیرهوشنگ دولو، امیرعباس هویدا، ایرج اسکندری، بنیاد پهلوی، بهاییان در دوران پهلوی، بهرام آریانا، پرویز خسروانی، پرویز خوانساری، پرویز راجی، پرویز نیکخواه، پزشک احمدی، پیمان بغداد، تاج الملوک، تقی ارانی، تقی ریاحی، تیمور بختیار، ثریا اسفندیاری بختیاری و جعفر شریف‌امامی» شده است.

حالات «جعفرقلی اسعد، جعفرقلی صدری، جلال آل احمد، جلال عبده، جمال‌الدین اخوی، جمشید آموزگار، خاندان اخوی، خاندان آدمیت، خاندان آشتیانی، خاندان دکتر آقاییان، خاندان آموزگار، خاندان ابتهج، خاندان احمدی، خاندان ادهم و خاندان ارفع» در این مجموعه آمده است.

در این جلد از کتاب نکاتی درباره «جبهه ملی، جنبش دانشجویی در دوران پهلوی دوم (۱۶ آذر)، جنگ جهانی دوم و مشکلات اقتصادی ایران، جنگ سرد و زمینه‌های اتخاذ دکترین ترومن، حزب توده، حزب دموکرات آذربایجان، تشکیل سازمان مجاهدین خلق دوره (۱۳۴۴ - ۱۳۵۰)، تغییر تقویم در عصر پهلوی و تغییرات قانون اساسی در دوره پهلوی» نوشته شده است.

لازم به یادآوری است، جلد اول کتاب تاریخ حوادث و رجال عصر پهلوی در ۷۶۸ صفحه با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه و به قیمت ۲۷۰۰۰ تومان به زیور چاپ آراسته شده است.

در جلد دوم این مجموعه سرنوشت خاندانهای «اسفندیاری، اسکندری، اشتری، اشرفی، اعتصامی، اعتماد مقدم، افشار، اقبال، اکبر، امامی خویی، امیرعلایی، امیری قراگوزلو، امینی، انتظام وزیری، بختیاری، بدر، بوشهری، بهرامی، بهنیا، بیات، پاکروان، پیرنیا، جهانبانی، جهانشاهی، حکیمی، خسروانی، دفتری، دولتشاهی، دیبا، رهنما، ریاحی، سمیعی، شقاقی ضرغامی، شیبانی، ضیائی، عدل، علم، غفاری، فرمانفرمائی، فروغی، فیروز، قوام (میرزا محسن آشتیانی)، گنجه‌ای، مسعود، مسعود انصاری، مسعودی، معتمدی، ممتاز، مهدوی، مهران، وثوق، هدایت، رضایی، داریوش فروهر و داریوش همایون» آمده است.

در این جلد طبق اسناد و مدارکی که موجود است به عملکرد «دستگاه‌های اطلاعاتی دوره پهلوی اول، دکترین آیزنهاور، دکترین کندی، روابط با شوروی پس از کودتای ۲۸ مرداد، رابطه با شوروی در پهلوی دوم پیش از کودتا، راه‌آهن، رجال تأثیرگذار در

کودتای ۲۸ مرداد، رجب‌علی منصور، رسول پرویزی، رضا فاخر حکمت، رضا قطبی، رضاشاه، رکن‌الدین مختاری، روابط سیاسی با آمریکا از خرداد ۱۳۴۲ تا ریاست جمهوری کارتر، روابط ایران و آمریکا بعد از کودتا تا قیام ۱۳۴۲، روابط ایران و عربستان در دوره پهلوی و روابط ایران و مصر در دوره پهلوی اول» پرداخته شده است.

پژوهشگران در رابطه با «روابط خارجی ایران و آلمان در دوره پهلوی اول، روابط مجلس و رضاشاه، روحانیان و کشف حجاب، روزنامه‌نگاران عصر پهلوی دوم (از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲)، رونامه‌نگاران عصر پهلوی دوم (از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ - ۱۳۵۷)، روشنفکران و دانشگاهیان در دوره پهلوی دوم، سازمان چریک‌های فدایی خلق ایران، ساواک، سعید نفیسی، سقوط رضاشاه، سلطنت و روحانیت در دوره پهلوی اول، سلیمان بهبودی و سیاست‌های اقتصادی رضاخان» در این کتاب مطالبی را نوشته‌اند.

از دیگر مطالبی که در این جلد از کتاب آمده احوالات «سیدابوالقاسم کاشانی، سیدجعفر پیشه‌وری، سیدحسن تقی‌زاده، سیدحسن مدرس، سیدضیاءالدین طباطبایی، سید عزیزالله کمال، سیدمجتبی نواب‌صفوی، مبانی فکری جمعیت فدائیان اسلام، سیدمحسن محلاتی (صدرالاشرف)، سیدمحمد تدین، سیدمحمد سجادی، سیدمحمد رضا سعیدی، سیدمصطفی عدل (منصورالسلطنه)، شاپور بختیار، شمس پهلوی، شورش اسماعیل آقا سمیتقو، شهناز پهلوی، شیخ خزعلی، شیخ عبدالکریم حائری، شیوه‌های سرکوب رژیم پهلوی، صادق هدایت (۱۳۳۰ - ۱۲۸۱)، صدیقه دولت‌آبادی، صفی اصفیا، صمد صمدیان‌پور، طبقه متوسط در عصر پهلوی دوم و طیب حاج‌رضایی» است.

گفتنی است، جلد دوم کتاب تاریخ حوادث و رجال عصر پهلوی در ۷۶۰ صفحه با شمارگان ۳۰۰۰ جلد و به قیمت ۲۹۰۰۰ تومان به چاپ رسیده است.

جلد سوم این دوره سه جلدی فرجام اشخاصی مانند «عباس اسکندری، عباس قره‌باغی، عبدالله ریاضی، عبدالحسین احمدی بختیاری، عبدالحسین تیمورتاش، عبدالحسین هژبر، عبدالعظیم ولیان، سپهبد عبدالعلی بدره‌ای، عبدالکریم ایادی، عبدالله معظمی، عبدالله هدایت، عطاءالله خسروانی، علی اردلان، علی اصغر حکمت‌شیرازی، علی اصغر نقدی، سرتیپ علی اکبر درخشانی، علی اکبر دهخدا، علی امینی، علی دشتی، علی رزم‌آرا، علی‌رضا پهلوی، علی سهیلی، عوامل داخلی کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، غلام‌رضا تختی، غلام‌رضا ازهری، غلام‌رضا پهلوی، غلام‌حسین صدیقی، غلام‌رضا نیک‌پی، فاطمه پهلوی، فدائیان اسلام، فرج‌الله بهرامی، فرح پهلوی (دیبا)، فرخ روپارسای، فرقه دموکرات کردستان و چگونگی تشکیل آن، فضل‌الله زاهدی و فوزیه» را آورده است.

در جلد سوم کتاب در رابطه با «قرارداد ۱۹۳۳ م، قرارداد الحاقی گس - گلشائیان، قرارداد سادچیکف، قزاق‌ها از ۱۲۸۵ تا ۱۳۰۰، قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱، قیام ۱۵ خرداد، کاپیتولاسیون و تبعید امام، کریم وره‌رام، کلنل محمدتقی پسبان، کنسرسیون، کیم روزولت، کشف حجاب، کمیته مشترک ضد خرابکاری، کودتای ۱۲۹۹ ش، کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ ش، مبارزه‌های سیاسی آیت‌الله بروجردی، متولیان فرهنگی دوره پهلوی دوم، مجاهدین خلق دوره سوم (تغییر ایدئولوژی) ۱۳۵۴ تا ۱۳۵۷ و مجاهدین خلق دوره

دوم از ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۴» مطالبی به نگارش آمده است.

احوال «محسن رئیس، محسن مبصر، محمدتقی بهار (ملک الشعرا)، محمدحسین آیرم، محمدحسین صولت قشقایی، محمد خاتمی، محمد درگاهی، محمد ساعد مراغه‌ای، محمدعلی فرزین، محمد مصدق، محمد معتضد باهری، محمدولی قرنی، محمدعلی آرشام، محمدعلی فروغی، محمود انصاری (امیر اقتدار)، محمود بهارمست، محمود جم، محمود نریمان، مخبرالسلطنه هدایت، مراکز فساد در عصر پهلوی، مرتضی یزدان‌پناه، مرتضی قلی بیات، مصطفی مصباح‌زاده و مظفر بقایی» در این کتاب نوشته شده است.

پژوهشگران در این کتاب سرانجام «ممتاز السلطنه، منصور قدر، منصور مزینی (مزین)، منوچهر آزمون، منوچهر اقبال، مهدی میراشرفی، مهدی قلی علوی مقدم، مهرانگیز دولت‌شاهی، مهین صنیع، میزرا کریم‌خان رشتی، میلسپو، نادر باتمانقلیچ، ناصر گل‌سرخ، ناصر مقدم، نشست بوین، نصرالله انتظام، نصرت‌الدوله فیروز، نصرت‌الله معینیان، نعمت‌الله نصیری، نورالدین الموتی، هادی هدایتی، هدایت‌الله گیلان‌شاه، هژبر یزدانی، هوشنگ انصاری، سرلشگر هوشنگ قاجار، هوشنگ نهایندی و یحیی دولت‌آبادی» را مرور کرده‌اند.

درباره «مستشاران خارجی در ایران در دوره رضاخان، مطبوعات در عصر پهلوی بعد از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتای ۱۳۳۲، معماری در دوره پهلوی اول، ملی شدن صنعت نفت، نقش آمریکا در کودتای ۲۸ مرداد، نقش انگلیس در کودتای ۲۸ مرداد، نگاهی به نیروی کار در دوران محمدرضاشاه، نهضت آزادی و وضعیت سیاسی ایران در زمان اشغال توسط متفقین» در این کتاب مطالبی آمده است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۴۴۹/روایتی-مستند-۵۳-سلطنت-سال-۲۰۴۴۹>